

спілкування дітей. Батьки вчать дітей ефективно спілкуватися, співпрацювати та ділитися, розвиваючи здорові взаємини та забезпечуючи позитивні соціальні досвіди.

5. Управління емоціями. Усвідомлення важливості психічного здоров'я для розвитку дітей є пріоритетом для китайських батьків. Тому вони стимулюють дітей виражати свої емоції, розвивати позитивний спосіб мислення та вчать їх справлятися зі стресом та викликами.

6. Розподіл домашніх обов'язків. Це залучення дітей батьками до певних домашніх справ, щоб розвивати їх відчуття відповідальності та навички самоменеджменту. Це також важливий шлях навчання розвинених навичок.

7. Фінансова освіта. Ще одна з задач батьків – навчити своїх дітей з самого малого віку основам фінансового управління. Вони навчають їх правильно використовувати та розуміти гроші, надаючи можливість управляти своїми кишеньковими грошима для розвитку фінансової свідомості та навичок управління коштами.

8. Самодисципліна та відповідальність. Це встановлення батьками гарних життєвих звичок, таких як управління часом, самоконтроль та самостійне вирішення проблем.

Зі зростанням глобалізації та полегшенням доступу до інформації в Китаї, батьки взяли на озброєння більше ідей та поглядів з усього світу у своєму мисленні та освітніх підходах. У зв'язку з цим роль батьків щодо виховання та формування навичок дітей перебуває змін. Однією з найпоширеніших змін є поява ролі, що схожа на "друга" або "партнера". Ця роль не така проста, як здається на перший погляд. Вона свідчить про те, що колишні взаємини між китайськими батьками та дітьми, які полягають в простому виконанні чи слідуванні, трансформуються на взаємну повагу та більш рівноправні відносини (孝经, 2020, 124).

Від традиційного підходу "що повинна вивчати дитина" китайські батьки поступово переходять до психологічних аспектів уявлень дитини та більшої поширеності можливостей для неї. Тому дослідження в цьому напрямку має велике та глибоке значення і вимагає подальшого дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. 孝经, (2020)。江苏凤凰美术出版社, 303页
2. 钟志贤, (1996)。素质教育。中国基础教育的使命, 194页
3. 引用第六章, (2001)。学会劳动:人类最神圣的本质, 222页
4. 师说, (1988)。选自《历代名篇赏析集成》, 中国文联出版公司, 156页

Лунгол О. М.

*Донецький державний університет внутрішніх справ
(м. Кропивницький, Україна)*

Агішева А. В.

*Кропивницьке вище професійне училище
(м. Кропивницький, Україна)*

АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНИХ ПІДХОДІВ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

У сучасному світі поняття інклюзивності в освіті займає центральне місце в дискусіях та розвитку освітньої системи. Інклюзивні підходи в освіті визнаються не тільки засобом впровадження соціальної справедливості, але й ключовою передумовою створення суспільства, яке цінує різноманітність та інклюзивність. Інклюзивна освіта допомагає кожному здобувачу освіти розвиватися, незалежно від особливих потреб чи здібностей, і створює сприятливе середовище для їх інтеграції у навчальну спільноту. В інклюзивному середовищі здобувачі освіти вчаться співіснувати з іншими, незалежно від їх релігійного,

культурного чи соціального походження. Це сприяє розвитку соціальних навичок, емпатії та відкритості до інших культур і поглядів.

Інклюзивна освіта сприяє розвитку індивідуальних здібностей кожного здобувача освіти. Замість того, щоб підлаштовувати учнів та студентів під систему, інклюзивні підходи дозволяють адаптувати навчання до потреб кожного здобувача освіти. Це є особливо корисним для осіб зі спеціальними освітніми потребами, які можуть потребувати індивідуального підходу та підтримки.

Впровадження інклюзивних підходів створює виклики для закладів освіти, педагогів та батьків, оскільки інклюзивність вимагає глибокого розуміння та пристосування освітніх систем для надання якісної освіти всім здобувачам, незалежно від особливих потреб. В цьому контексті дуже важливим є вивчення та адаптація зарубіжного досвіду впровадження інклюзивних підходів у закладах освіти, яке надасть можливість засвоїти передові методики та стратегії сприяюванні на створення інклюзивних навчальних середовищ. Багато країн розвинули успішні моделі інклюзивної освіти, які демонструють переваги для всіх здобувачів освіти. Вивчення зарубіжного досвіду допомагає зрозуміти, як побудувати підтримуючі системи для осіб з різними освітніми потребами та створити відкрите освітнє середовище. Окрім цього, вивчення зарубіжного досвіду надає можливість підготувати вітчизняних педагогів до роботи в інклюзивних класах.

Так, індійські науковці Расмітаділа, Меган Асрі Хумайра та Реза Рахматтулла (Rasmitadila, 2021) на основі проведених досліджень з формування інклюзивного середовища, зазначають на важливості створення постійних та стабільних програм наставництва, наприклад, через залучення університетів та ресурсних центрів інклюзивної освіти на допомогу загальноосвітнім закладам. У своїх дослідженнях вони розглядають саме роль університетів у наставницьких програмах для інклюзивних початкових шкіл через розробку ефективних систем навчання та забезпеченні фахівцями, компетентними у впровадженні інклюзивної освіти в інклюзивних початкових школах.

Абдуллажоновна Шахноза Акбаровна (Abdullajonova, 2022) у своїх дослідженнях описує особливості впровадження інклюзивних підходів в Узбекистані, акцентуючи увагу на так звану «узбецьку модель», за якою значна увага приділяється захисту прав дітей. Дослідниця зазначає, що в Узбекистані є спеціально організовані школи для дітей з обмеженими можливостями. Їх завданням є підготовка дітей до спеціальних закладів освіти. Абдуллажоновна Ш.А. зазначає, що освіта, яка враховує потреби всіх здобувачів освіти, поважає їхні права та здібності, спрямована на досягнення соціальної справедливості та рівності, називається інклюзивною освітою. Інклюзивна освіта – це процес, спрямований на інтеграцію здобувачів освіти з обмеженими можливостями в освітній простір, задля реалізації соціальної справедливості та рівності. Вона має базуватися на соціальній моделі та розглядати проблему не в дитині, а в програмі та методиці. Така система навчання потребує певних змін. При цьому навчальні плани мають складатися з урахуванням потреб кожного здобувача освіти, правильно коригуватися методики навчання, враховуючи психологічні аспекти. Інклюзивна освіта полягає в тому, щоб всі здобувачі освіти, включно із здобувачами освіти з особливими потребами, могли навчатися в будь-якому загальноосвітньому закладі. Виходячи з Міжнародної конвенції про права дитини, автор описує шкільну освіту трьома різними фразами, а саме: сумісність, розвиток та інклюзивність.

Абідова Н.З. (Abidova, 2022), науковець Ташкентського державного педагогічного університету ім. Нізамі надає характеристику професійно-педагогічної діяльності в умовах освітньої інклюзії з педагогічно-психологічної точки зору, описує умови інклюзивної освіти та складові, проводить структурно-функціональний аналіз педагогічної діяльності. Через предметно-функціональний аналіз професійно-педагогічної діяльності за умов інклюзивної освіти Абідова Н.З. визначає дії педагога, спрямовані на досягнення стратегічних і поточних цілей, виходячи з базових потреб суб'єктів інклюзивного освітнього простору, їх батьків, адміністрації закладу освіти. Акцентує увагу на необхідності вдосконалення або використанні нових (іноді спеціальних) дидактичних і методичних засобів, які дають змогу

врахувати полісуб'єктність інклюзивного освітнього простору, а також задовольняти особливі освітні потреби здобувачів освіти, формувати інклюзивні компетентності.

Кармен Маркес і Ноелія Мелеро-Агілар (Marquez, 2022) зазначають, що заклади вищої освіти повинні сприяти формуванню інклюзивного середовища. Науковиці провели дослідження з вивчення рівня знань і переконань викладачів про інклюзивну освіту, а саме, через інтерв'ю зі 119 викладачами з усіх галузей знань з 10 іспанських державних університетів. Згідно з отриманими результатами, інклюзивна освіта є терміном, що набуває різного тлумачення серед викладачів. Кармен Маркес і Ноелія Мелеро-Агілар (Marquez, 2022) сформувавши рекомендації щодо значення та перспектив інклюзивної освіти, та зазначили, що рекомендації можуть бути корисними не лише для розвитку інклюзивної освіти в системі університетів Іспанії, але й для решти Європейського простору вищої освіти.

Отже, одним із ключових аспектів зарубіжного досвіду є те, що інклюзивність розглядається як не просто можливість навчання здобувачів освіти з особливими потребами в звичайних класах/групах, а як загальний підхід до навчання для всіх здобувачів освіти. Країни, що розвивають інклюзивну освіту, акцентують увагу на створенні дружнього та підтримуючого навчального середовища для всіх здобувачів освіти. Зарубіжний досвід показує, що успішне впровадження інклюзивної освіти потребує співпраці між різними стейкхолдерами, включаючи педагогів, батьків, самих учнів та студентів, урядові органи. Важливо забезпечувати належну підготовку педагогів та надавати їм необхідні ресурси для роботи з дітьми із різними потребами.

Деякі країни вже впровадили інклюзивну освіту на законодавчому рівні, що гарантує право на навчання в закладах освіти всіх здобувачів освіти. Це свідчить про важливість рівних можливостей у навчанні та боротьбу з будь-якими формами дискримінації.

Зарубіжний досвід впровадження інклюзивних підходів у закладах освіти може послужити прикладом для інших країн та допомогти створити більш справедливі та інклюзивні освітні системи. Освітній досвід інших країн може стати джерелом натхнення для подальшого розвитку і вдосконалення інклюзивної освіти у всьому світі.

Розуміння та використання передових методів впровадження інклюзивних підходів у закладах освіти сприяє підвищенню якості вітчизняної освіти та створює умови для розвитку кожного здобувача освіти. Враховуючи, що інклюзивність є однією з ключових принципів глобальних освітніх доктрин, таких як Цілі сталого розвитку ООН та Конвенція про права дитини, вивчення зарубіжного досвіду стає необхідністю. Це допомагає забезпечити, щоб освітні системи в кожній країні відповідали міжнародним стандартам щодо прав людини та рівних можливостей для всіх. Вивчення зарубіжного досвіду впровадження інклюзивних підходів у закладах освіти є ключовим кроком до розвитку більш справедливих та інклюзивних суспільств. Варто пам'ятати, що інклюзивність – це інвестиція в майбутнє, яка призводить до розвитку суспільства, яке поважає та цінує кожну людину, незалежно від її особливостей. Інклюзивні підходи допомагають створити кращий світ для всіх і сприяють розвитку справедливого суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Abdullajonova, Sh. (2022). Inclusive education and its essence. *International journal of social science & interdisciplinary research*. 11(01), 248–254.
2. Abidova, N.Z. (2022). Characteristics of professional-pedagogical activity development in the conditions of inclusive education. *Conference Zone*, 665–671.
3. Marquez, C., Melero-Aguilar, N. (2022). What are their thoughts about inclusion? Beliefs of faculty members about inclusive education. *High Educ.* 83, 829–844. doi: 10.1007/s10734-021-00706-7.
4. Rasmitadila, Humaira, M., & Rachmadtullah R. (2021). Teachers' Perceptions of the Role of Universities in Mentoring Programs for Inclusive Elementary Schools: A Case Study in Indonesia. *Journal of Education and e-Learning Research*, 8(3), 333-339. doi: 10.20448/journal.509.2021.83.333.339.